

Predslov

Priatelía modelári,

dnes , v 21. storočí sa na inej spoločenskej platforme darí udržať s rôznymi prekážkami polytechnické umenie slovenských modelárov. V novovytvorenom združení leteckých a raketových modelárov LERMAS o.z. sa už pri jeho zakladaní kládlo na otázku poistnej ochrany viac priestoru, ako je obvyklé. Otázka poistnej ochrany je s výhľadom do budúcnosti veľmi aktuálna. Vychádza z poznatkov minulosti, potrieb a úloh slovenskej spoločnosti , ale aj cezhraničnej požiadavky pre možnosť prezentovať našu šikovnosť. Prajem Vám, aby ste slobodne realizovali svoje záľuby a v prípade nepredvídaných náhodných udalostí vedeli, že sa môžete oprieť o pomoc pri náhrade škôd na poisťovateľa.

Obsah

1. Miesto poistenia v živote modelára
2. Poisťovateľ
3. Poistná zmluva LERMASu
4. Poistná udalosť a čo ďalej?
5. Budúcnosť

1. Miesto poistenia v živote modelára

Počas života modelára tento prichádza neustále k možnosti vzniku nepredvídaných udalostí, ktoré sa štandardne nevyskytujú. Môžu to byť náhody, omyly , či súhra ďalších okolností. Napríklad v klube pri stavbe modelu vylejem riedidlo a toto sa zapáli , vznikne požiar. Alebo počas súťaže môj neovládaný model dopadne na idúci automobil, vodič sa zľakne a s vozidlom havaruje.

Rôznych poistení býva naozaj veľa, je otázne , či ich modelár potrebuje a v akom rozsahu. Spomeniem napríklad cestovné poistenie, ktoré rieši preplatenie úkonov /napríklad lekárske ošetrovanie, operáciu a pod./ či liekov atd. Otázka je iba, či toto poistenie je uzatvorené „bežné, alebo aj v dobe organizovanej súťaže.

. Dávam do pozornosti skutočnosť , že poistením sú kryté iba tie škody , ktoré vzniknú **náhodnou udalosťou!** Na tomto mieste chcem naznačiť, že je na zvážení, kedy využijeme možnosť odškodnenia poisťovňou a kedy nie. Poprosím o určitú nadstavbovú spoločnú myšlienku a to v tom, že snahou možno o vyplatenie škody za 100,00€ môžeme v budúcnosti prísť o náhradu v sume 150.000,00€. Mám na mysli to, aby sme sa nesnažili o zaplatenie všakovakých záležitostí, ktoré je možné „**vmontovať**“, do nášho poistného krytia. Mnohému sa dá predchádzať, alebo aj vyhnúť. Naznačujem iba to, že ak sa budú čerpať z poistenia poistné plnenia , po určitom ukazovateli môže poisťovateľ zmluvu

v y p o v e d a ť.

2. Poistovateľ

Po dlhoročných pracovných i osobných skúsenostiach som navrhol a neskôr aj podporil uzatvorenie poistenia poistovateľom **KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. VIG**. Všetky verejné informácie získate tu <http://www.koop.sk/> . Osobne spolupracujem s touto spoločnosťou viac ako 19 rokov. To však neznamená, že nie je možné veci ohľadne poistenia riešiť **inak**.

3. Poistná zmluva LERMASu

Zmluva je univerzálna, teda okrem dnes poistenej **Zodpovednosti za škody** je možné v budúcnosti dopoistiť nehnuteľný majetok, hnutelné veci klubov a podobne. Z poistenia **Zodpovednosti za škody** majú členovia LERMASu právo, aby za nich poisťovňa nahradila škody , ktoré vzniknú inému / v našom prípade i škody medzi sebou/ v súvislosti s modelárskou činnosťou na **zdraví alebo usmrtením, poškodením, zničením alebo stratou vecí**, pokiaľ modelár za škodu zodpovedá v dôsledku svojho konania.

V prílohách nájdete poistnú zmluvu, ďalej poistné podmienky a dokumenty.

Začiatok poistenia: **01.01.2018**

Koniec poistenia : **do neurčita**

Poistná suma : **170.000,00€ , max. v jednom roku za všetky škody 340.000,00€**

Spoluúčasť : **50,00€ /teda ak má byť vyplatená škoda napr. 1000,00, poisťovňa vyplatí 950,00€ . Škody do 50,00€ nebudú hradené!**

Sublimity: **cudzie veci prevzaté – 10.000,00€**

regresy soc. a zdrav. poisťovní – 10.000,00€

krížová zodpovednosť – 10.000,00€

nadzemné vedenia – 10.000,00€

Otázka - **Kto je poistnou zmluvou krytý / kto je poistený/ ?**

Poistnou zmluvou sú krytí / v rámci zaplateného poistného za LERMAS/ všetci členovia LERMASu, ktorí uhradili členský poplatok v danom roku. Jedná sa o členov modelárskych klubov, individuálnych členov a čestných členov. Ďalej sú poistení aj nečlenovia LERMASu a to členovia organizačných štábov súťaží, ktoré sú organizované / a samozrejme zverejnené v kalendári súťaží LERMASu/ na území SR pod hlavičkou organizátora LERMAS.

Manuál k poistnej ochrane LERMAS o.z.

Pre vysvetlenie: Napríklad u raketových modelárov nemusí byť časomerač člen LERMASu, alebo člen výpočtového strediska, alebo bodovač. Podmienkou je však, aby organizačné štáby boli vytvorené a písomne vydokladované pred začiatkom súťaže. /napríklad propozície súťaže, bulletin/. V prípade poistnej udalosti za toto zodpovedá organizátor súťaže.

Postup pri dopoisťovaní nových členov LERMASu a odpoistení odišlých

Život v o.z. sa neustále mení, prichádzajú noví členovia, ale samozrejme budú sa lúčiť s modelárčinou tí, ktorí sa tak rozhodnú. Postup, ako tieto zmeny právne spracovať je tento:

Noví členovia LERMASu

*Majte vo vedomí, že sa dá dnes všetko rýchlo zrealizovať. Po riadnom právnom zaevidovaní či už v klube, alebo ústredí LERMASu mi z ústredia LERMASu bude odmailovaná Príloha na zaradenie /je súčasťou tohto manuálu/. Podpisuje ju oprávnený funkcionár, zodpovedajúci za evidovanie členskej základne LERMASu. Mail ivko@naex.sk Zároveň vedúci klubu /alebo ind. člen / LERMASu prevedie na účet LERMASu súčet členského za daný počet nových členov. Oprávnený funkcionár LERMASu z členského prevedie na účet KOOP <http://www.koop.sk/o-nas/cisla-uctov> a to za jedného člena **2,03€**, výška poistného sa zmení po dosiahnutí stanovených počtov v zmluve – spresním. Variabilný symbol pre odvod je **6596135340** konšt. **3558**, do poznámky uveďte dopoistenie napr. 20 členov LERMASu.*

Vyradenie členov LERMASu

Po riadnom právnom vyradení z LERMASu mi z ústredia LERMASu bude odmailovaná Príloha na vyradenie /je súčasťou tohto manuálu/. Podpisuje ju oprávnený funkcionár, zodpovedajúci za evidovanie členskej základne LERMASu. Mail: ivko@naex.sk

Možnosť dopoistiť nečlenov LERMASu /iba juniorov/ na súťaže organizované LERMASom na území SR viz. ďalej

Možnosť dopoistiť na požiadanie zahraničného súťažiaceho na súťaže FAI – MS, SP, ME-organizované LERMASom na území SR viz. ďalej

Poistená činnosť

Samotnú agendu činnosti LERMASu spresnia iné dokumenty LERMASu. Po riadnom a preukázateľnom zdokladovaní dokumentácie prípadného klubu, či jednotlivca LERMASu /napríklad ročný plán súťaží, alebo ročný plán činnosti klubu, alebo plán individuálnych tréningov a podobne/ po poisťnej udalosti je možné hovoriť o tom, že sú poistením kryté:

- **činnosť pri stavbe modelov**

Napríklad práca v oficiálnom mieste leteckomodelárskeho klubu, budova XY Vrútky. Neodporúčam a ani nie sú poistené súkromné priestory v rodinných domoch pri individuálnych členoch. Niečo iné je, keď riadny klub je riadne registrovaný v priestoroch bytového domu zzz, má nájomnú zmluvu a podobne!

- **tréning**

Opäť prvým predpokladom pre odškodnenie /okrem iných/ je, aby bolo všetko riadne schválené a neskôr pri škode vydokladované **vopred**. Napríklad v ročných plánoch činností klubu, a podobne. Uvažujeme aj pri individuálnych členoch o tom istom. Teda je nutné túto agendu **viest!** Nakoľko poisťná zmluva má územnú platnosť **svet** /okrem USA a Kanady/ je možné vykonávať tréning aj mimo územia SR, znovu podotýkam, musí to byť v ročnom pláne. Pripomínam však, že je nutné poznať legislatívu tej – ktorej krajiny. Niekde je zákaz akejkoľvek činnosti! Možno pre ozrejenie toto. Samotná činnosť LERMASu sa riadi okrem pravidiel FAI aj ďalšími **vnútroštátnymi právnymi normami, ale v prípade územia svet ďalšími, často krát nepoznanými právnymi normami..**

Upozorňujem teda, že napríklad ak spôsobíte škodu v štáte x a to tak, že ste „zostrelili“, lietadlo vo výške 200 m a max. výška letu pre modelárov bola 120 m, potom to nie je **náhodná udalosť**, **ale je to s veľkou pravdepodobnosťou niečo iné**. Samozrejme sa môže udiť to, že nastane znenazdajky zmena sily vetra a to už je iné. Snáď si rozumieme. V tejto súvislosti ma napadá nedávny prípad, kedy pri súťaži ŠUMiek sa počas súťaže oddelil motor z lietadla a tento poškodil automobil.

- **vykonávanie ukážok, propagačných činností**

Myslel som aj na toto pri jednaní s poisťovateľom. Neodpustím si konštatovanie, aby ste na strane jednej verejne propagovali našu činnosť, no na strane druhej majte na vedomí, že **naše hračky môžu byť aj „zbraňami“**. Myslím tým samozrejme mierovú činnosť s tým, že bohužiaľ sa v minulosti v oblasti modelárstva stali aj smrteľné úrazy, či poškodenia zdravia. Apelujem teda na Vás, aby ste si riadne „ošetrili“, všetko tak, aby ste sa v prípade nehôd nestali tými,, zlými,,. Mám na mysli rôzne právne normy a to či už rôznych územných celkov, ale aj celoštátnych, alebo nariadenia Leteckého úradu a podobne.

- **organizovanie verejného športového podujatia**

Manuál k poistnej ochrane LERMAS o.z.

Máme na mysli LERMASom organizované súťaže na území SR. Osobne som bol aj hlavný usporiadateľ SP, či iných súťaží. Je to veľmi náročné na všetko, čas, financie atd. Okrem odborných pravidiel napríklad FAI je nutné dodržiavať ďalšie normy napríklad Zákon č. 1/2014 Z. z. *Zákon o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov* a podobne. Môže sa stať, že organizátor vyčlení /musí/ pre divákov alebo parkovanie vozidiel na určitom bezpečnom mieste, toto nebude dodržané, potom v prípade uplatnenia si nároku na odškodnenie bude pre porušiteľov toto takmer bezpredmetné.

Postup pri dopoisťovaní na súťaž na území SR, ktorej je organizátor LERMAS

Ako som už spomenul, na základe záujmu *môžeme dopoistiť do našej zmluvičky* na území SR *kategóriu junior* /charakteristika v duchu pravidiel, teda vek max. 18 rokov v roku konania súťaže/. V snahe, aby sa mohli zúčastňovať našich súťaží aj nečlenovia LERMASu – juniory - /pri dodržaní všetkých pravidiel/ môžu si teda ošetriť náhradu škody, ak niečo vyparatia.

Zároveň pri organizovaní vrcholových súťaží / tu pozor, ktoré sú to, viz. Pravidlá FAI/ je organizátor **p o v i n n ý** na požiadanie zabezpečiť poistenie účastníka súťaže v takej kvalite, ako majú domáci súťažiaci. Odporúčam toto zverejniť v obsahu bulletinu o súťaži a poplatok za poistné /10€ na súťaž/ včleniť do celkových nákladov s vyznačením *p o i s t e n i e*. Samozrejme opäť je tu podmienka zaslania a prihlásenia sa – **tak, aby organizátor stihol zaplatiť poistné a odoslať zoznam poistených**. Kategórie junior, či senior platia dtto poistné.

Musia požiadavku na poistenie vyznačiť v prihláške a to tak, aby mohol organizátor stihnúť odoslanie *a/ zoznamu do poisťovne* a za *b/ úhradu poistného* na účet poisťovne. Oboje, teda zoznam i peniaze musia byť odoslané do **24. hodín** pred **začiatkom** súťaže./pozor, na oficiálny začiatok súťaže/

Zoznam /je prílohou tohto manuálu/ musí byť odmailovaný do KOOP kulacikova@koop.sk v prípade neprítomnosti /príde vždy návratka/ matissova@koop.sk. Súčasne dajte do kópie aj mňa teda ivko@naex.sk

Poistné, čísla účtov sú tu <http://www.koop.sk/o-nas/cisla-uctov>

Variabilný symbol je 6596135340, konštantný 3558

Výška poistného na *osobu a súťaž* /nie deň/ je **10€**. Čiže zaplatí či už za 3 dni alebo len jeden deň vždy 10€.!

V prípade záujmu dopoistenia na prezentácii súťaže, ak sa už nestihnú časové lehoty /**24 hodín vopred**/ **nebudú záujemcovia poistnou zmluvou krytí!**

4. Poistná udalosť a čo ďalej?

Poistnou udalosťou, teda vlastne to, o čom sa tu bavíme a zaplatenie možnej náhrady škody je podmienkou pre vyplatenie poistného plnenia. Jednoducho povedané, musia byť naplnené všetky podmienky. Nie vždy totižto je „vinník“, ten, ktorý spôsobil škodu, alebo môže byť vinníkov viac a podobne. Pri skúmaní, či to škoda je, kto je vinník a mieru odškodnenia skúma aj samotná poisťovňa. Tu zohráva /poisťovňa/ pre poisteného aj orgán, ktorý v prípade súdneho sporu / vo vlastnom záujme/ bude vedľajší účastník sporu v prospech poisteného.

Možný vzor pre poistnú udalosť :

V minulosti sa stalo, že štartér na súťaži miesto odpálenie jedného raketového modelu zo štartovacej rampy omylom stlačil iné tlačidlo a odpálil všetky modely na všetkých rampách. Našťastie neplánovaný štart modelov nikoho nezranil, ani nespôsobil žiadnu škodu.

Alebo , zlyhalo brzdiace zariadenie modelu rakety a po voľnom páde nebrzdený model dopadol na strechu stanu, túto prerazil, ďalej model dopadol medzi sediacimi súťažiacimi pri stole, ktorý prerazil a vytvoril otvor v stole o priemere 3cm s hrúbkou 2,5 cm.

Alebo , počas súťažného letu rádiom ovládaného modelu došlo k technickej havárii , model sa stal neovládateľný a v neriadenom lete model dopadol na diváka, ktorý bol v určenom sektore a poškodil ho na zdraví a majetku. Možných škôd je veľmi veľa. .

Čo robiť, ak vznikne udalosť, ktorá môže byť škodou? *V prvom rade je potrebné pochopiť, že v prípadoch poškodení modelov medzi súťažiacimi môže nastať aj pri samotnej súťaži. Napríklad sa zrazia modely vo vzduchu, alebo súťažiaci nechtiac stúpi na ležiaci model iného. Športový život aj toto prináša a takmer nikdy sa nestalo, že by niekto vyžadoval náhradu škody. Niečo iné je však, ak sa z letiaceho modelu oddelí motor a tento poškodí iného súťažiaceho tak, že bude mať trvalé následky na jedno oko.*

Zásady v prípade možnej škody:/tu odporúčam vždy považovať daný stav za škodu/

- **Zadokumentovať stav udalosti.** Teda zabezpečiť fotografie, písomnosti, policajné správy, dokumentáciu súťaže, lekárske správy, výpovede a podobne.
- **Bezprostredne hlásiť poisťovateľovi vznik škody / teda ,ak ste v Japonsku a vrátite sa o 5 dní tak potom, lepšie je však ak sa dá cez niekoho doma nahlásiť škodu alebo cez internet ešte priamo z miesta škody.** Je to z dôvodu splnenia podmienok poisťovne – ak sa samozrejme dá - zadovážiť požadované podklady na likvidáciu. Tým nedávam návod, aby ste zmeškali plánovaný odlet do vlasti a podobne!
- **Hlásenie škody – cez web tu <https://webcalc.koop.sk/koop/hlasenia#relation>**
- **alebo - telefonicky – SR 0850111577, zahraničie +421263532236**
- **alebo - na pracoviskách KOOP po celom Slovensku**

*Odporúčam, aby ste v prípade možnej škody kontaktovali aj mňa 0905486929 a všetku dokumentáciu k škode / kópiu / posielajte aj mne na mail ivko@naex.sk
Taktiež odporúčam, aby ste ma informovali o všetkých skutočnostiach počas likvidácie.*

5. Budúcnosť

V úprimnej snahe napomôcť tým modelárom, ktorí požadujú inú výšku poistného plnenia údajne z dôvodu požiadavky organizátora súťaže, môžem prislúbiť, že v roku 2018 vyvinem tlak na poisťovateľa aj v tomto. Osobne sa však priznám, že:

- *mám pochybnosti o **zákonnej** podmienke výšky poistnej sumy*
- *d'alej predpokladám, že „prinútenie,, si uzatvoriť zodpovednostné poistenie modelára nie je tzv. **povinné** poistenie /ako napríklad pzp na Slovensku/*

Zároveň dávam na vedomosť pre kluby, že v prípade potreby si dať poistiť hnutelné, nehnuteľné veci klubu , je možné toto spraviť /rozšíriť / v rámci terajšieho poistenia LERMASu. No, a aby ste mali ošetrené všetko, v prípade cestovného poistenia , či úrazového poistenia , rád poradím, ako si ochrániť i toto. Vopred si dajte pozor na to, že v dobe samotnej súťaže obvyklé cestovné poistenie nekryje prípadné úrazy, či choroby.

Záver

Vážení členovia LERMASu, rád a bez nároku na odmenu Vám poradím, či pomôžem, vyriešiť problémy všetkých druhov poistenia, samozrejme, prednostne týkajúce sa našej zmluvy.

Ivan Čaniga

ivko@naex.sk

0905486929